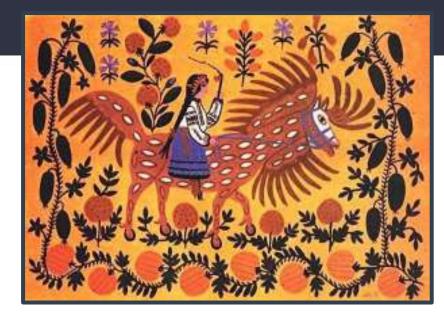
Сьогодні 16.10.2024

Урок №28

Прислів'я і приказки. Українські народні прислів'я. Прислів'я народів світу. Веселе слово. Народні усмішки. Записав Борис Грінченко. «Швачка», «Син та мати».

16.10.2024

Дата: 25.10.2024

Клас: 4-А

Предмет: Читання

Вчитель: Старікова Н.А.

Тема. Прислів'я і приказки. Українські народні прислів'я. Прислів'я народів світу. Веселе слово. Народні усмішки. Записав Борис Грінченко. «Швачка», «Син та мати».

Мета: продовжувати знайомити учнів з народною творчістю, минулим; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Емоційне налаштування.

Доброго ранку, сонце і вітер!
Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку, плането
Земля!
А всім присутнім
Зичимо здоров'я і добра!
А тепер до роботи
Братись пора!

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Понюхайте квітку»

❖ Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Тепло долоньок»

- Потріть свої долоньки і відчуй тепло. Подаруй усмішку та тепло своїх долоньок одне одному.

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Задми свічки»

- Уявіть, що перед вами – іменинний торт. На ньому багато маленьких свічок. Зробіть глибокий вдих і намагайтеся задути якомога більше свічок.

Сьогодні на уроці ми продовжимо знайомитись з українською народною творчістю.

Будемо вчитися аналізувати ці твори.

Ти вже знаєш, що прислів'я — це короткі влучні повчальні вислови, часто римовані, в яких передано життєвий досвід народу. Недарма про них говорять: «Прислів'я вчить, як на світі жить», бо вони навчають доброго, розумного й застерігають від лихого та дурного

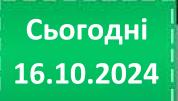

Приказки — образні влучні вислови, часто римовані, близькі до прислів'я, але без повчального змісту. Наприклад, до завірюхи треба кожуха; грудень рік кінчає — зиму починає; весна ледачого не любить.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я

- ❖ Нащо й клад, якщо в сім'ї лад.
- ❖ На сонці тепло, а біля матері добре.
- ❖ Птах радіє весні, а дитя матері.
- **У** Яке коріння, таке і насіння.
- **❖** Усяка пташка своє гніздо має.

- ❖ Усяк правду знає, та не всяк про неї дбає.
- **❖** Заздрощі добра не навчать.
- **❖** Згода будує, а незгода руйнує.
- ❖ Берися дружно не буде сутужно.
- ❖ За праве діло стій сміло.

- ❖ Треба нахилитися, щоб із криниці води напитися.
- **Очам страшно, а руки зроблять.**
- ❖ Що вміти, того за поясом не носити.
- ❖ Як хочеш шити, то перш вузлика зав'яжи.
- ❖ Землю красить сонце, а людину праця.

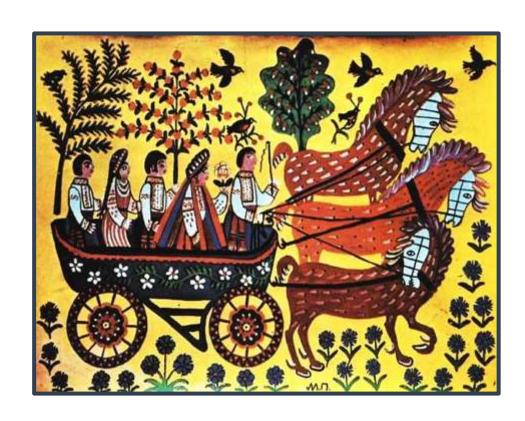

ПРИСЛІВ'Я НАРОДІВ СВІТУ

- ❖ Пташці воля, а людині мир. (Білоруське прислів'я)
- ❖ Не зривай незрілі плоди: дозріють — самі впадуть. (Грузинське прислів'я)
- ❖ Коли не вміють писати, говорять, що перо погане. (Єврейське прислів'я)

ПРИСЛІВ'Я НАРОДІВ СВІТУ

- ❖ Те, що можна зробити сьогодні, не відкладай на завтра. (Німецьке прислів'я)
- ❖ І з малої хмари буває сильний дощ. (Польське прислів'я)

Сьогодні 16.10.2024

Прочитайте слова, правильно ставте наголос. Назви орфограми написання цих слів.

коріння насіння за́здрощі сутужно зав'яжи незрі́лі відкладай

Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Прочитай і поміркуй, якій темі присвячені прислів'я кожної групи. Що в них схвалюється й що засуджується?
- ❖ Будьте дослідниками! Знайдіть у збірках прислів'я про ставлення людей до знань, природи й інших людей.
- ❖ Робота в парах. Пригадайте випадок із життя, який стосується одного з прислів'їв. Обговоріть його.

Сьогодні 16.10.2024

Роздивися малюнки з ілюстрованої збірки прислів'їв «Навчання і труд поряд ідуть» (художник Олександр Кошель). Чи погоджуєшся ти з такими зображеннями цих мудрих висловів? Намалюй свої ілюстрації до тих самих або інших прислів'їв.

Око бачить далеко, а розум ще далі.

Учитись — однаково, що гребти проти течії: тільки перестав — і тебе понесло назад.

Прочитай українські народні прислів'я у підручнику. Подумай, за якими темами вони об'єднані, і запиши їх.

1. Tema	Про сім'ю, матір, родину.
2. Тема	Про правду, заздрощі, дружбу.
3. Тема	Про працю, знання, уміння.

Сьогодні 16.10.2024

Рухлива вправа

Народні усмішки — невеликі за розміром дотепні гумористичні твори, у яких висміюються негативні явища людського життя.

Чимало влучних, цікавих народних усмішок зібрав славетний український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863–1910). Він відомий як автор словника української мови, читанки «Рідне слово», «Української граматики», за якими вчилося не одне покоління дітей. Прочитай народні усмішки, записані Борисом Грінченком.

Сьогодні 16.10.2024

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863—1910)

Борис Грінченко — славетний український письменник і педагог.

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863—1910)

Народився Борис Дмитрович Грінченко 9 грудня 1863 року на хуторі Вільховий Яр поблизу села Руські Тишки, тепер Харківського району Харківської області, в родині збіднілих дворян.

Нестримний потяг до знань, любов до слова, бажання оволодіти законами прекрасного виявилися у хлопця ще з раннього дитинства. Він багато і натхненно читає.

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863–1910)

3 раннього дитинства стає помітним, що в сім'ї з'явилася незвичайна дитина: обдарована багатьма талантами. Насамперед, літературним. Починаючи з 6-літнього віку, хлопчик складає казки, вірші, байки; малює, ілюструючи саморобні газети та журнали.

Грамоті він навчився в сім'ї і досить рано - перечитав все, що було в батьківській бібліотеці і під впливом прочитаного почав писати вірші.

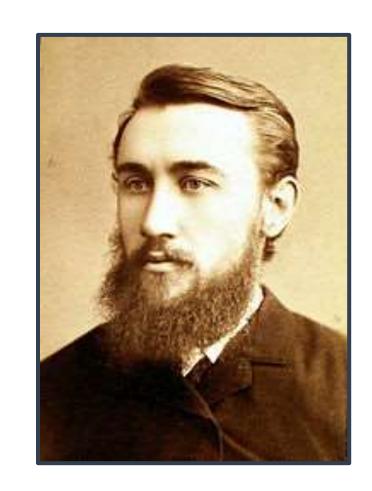

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863—1910)

3 одинадцятирічного віку Бориса віддали в середню школу в Харкові. Тут він продовжує свою "літературну" діяльність: "видає", крім російського, і український журнал, глибше знайомиться з літературою, народною творчістю.

Однак доля розпорядилася так, що навчальний заклад Б. Грінченкові не випало закінчити: за читання забороненої літератури його було виключено зі школи й ув'язнено.

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863–1910)

П'ятнадцятирічному юнакові довелося пережити допити, знущання, холод і голод. Зрозумівши, що поліція нічого не доб'ється, його було звільнено під наглядом батька.

Умов для продовження навчання більше не було: підірване здоров'я, матеріальні нестатки.

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863–1910)

Він зумів, не маючи ніякої освіти, скласти іспити на звання народного вчителя при Харківському університеті. З цього моменту (1881 року) почалася його освітньо-педагогічна діяльність, яка тривала до 1893 року. Він вчителював у селах Харківщини, Сумщини, Катерино-славщини, продовжуючи писати.

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863—1910)

Борис Грінченко - автор фундаментальних етнографічних, мовознавчих, літературознавчих, педагогічних праць, історичних нарисів, перших підручників з української мови й літератури, зокрема «Рідного слова» — книжки для читання в школі. Укладач чотиритомного тлумачного «Словаря української мови».

Іменем Б.Грінченка названо Київський педагогічний університет.

Сьогодні 16.10.2024

Знайомтесь - український письменник і педагог Борис ГРІНЧЕНКО (1863—1910)

Борис Грінченко

СОНЯЧНИЙ ПРОМІНЬ

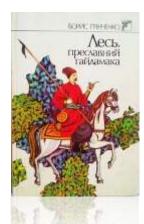

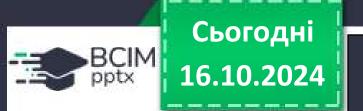

Опрацювання тексту народної усмішки «Швачка». Читання тексту вчителем.

ШВАЧКА

- Шиєш, дівонько?
- Шию.
- А поротимеш скоро?
- Ось тільки ниточку дошию.

Опрацювання тексту народної усмішки «Син та мати». Читання тексту вчителем.

СИН ТА МАТИ

- Сину, піди стовчи жита на кашу!
- Ох, мамо, дуже спина заболіла!
- Сину, іди снідати кашу!
- A де ж це, мамо, ложка велика?

Підручник.

Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

❖ Прочитай усмішки. Яка тобі більше сподобалась?

- ❖ Які твори Бориса Грінченка ти читав/читала?
- ❖ Знайди в бібліотеці школи, в інтернеті твори славетного українського письменника Бориса Грінченка. Прочитай, підготуйся розповісти про них у класі.

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с. 42-45

Вивчи напам'ять кілька прислів'їв. Застосовуй їх у своєму мовленні. Відео, аудіозвіт роботи надсилай на освітню платформу Нитап Успішного навчання!

На уроці мені дуже сподобалось.

На уроці мені сподобалось.

На уроці мені не сподобалось.